

Utlåtande 2013: RII (Dnr 314-253/2013)

Genomförandeavtal avseende Nya Trafik Stockholm – ett breddat partsgemensamt trafiksamarbete i Stockholm samt därtill underliggande avtal
Avtal med Trafikverket

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Avtal med Trafikverket gällande genomförandeavtal avseende Nya Trafik Stockholm samt därtill underliggande avtal gällande störningshantering och nyttjanderätt godkänns.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Stockholms stad och Vägverket Region Stockholm träffade år 2000 ett avtal avseende gemensam vägtrafikledningscentral benämnd Trafik Stockholm. Avtalet ägde giltighet intill den 31 december 2010. Avtalet har därefter förlängts under åren 2011 och 2012 och föreslås nu ersättas av ett nytt avtal mellan Trafikverket Region Stockholm och Stockholms stad.

Beredning

Ärendet har initierats av trafik- och renhållningsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Trafik- och renhållningsnämnden anser att det är viktigt att teckna ett nytt avtal för samarbetet med Trafik Stockholm. Nämnden anser att det är en viktig förutsättning för att möta framtidens regionala framkomlighetsutmaningar.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt och angeläget att ett nytt avtal tecknas för Trafik Stockholm för att effektivt kunna möta nya utmaningar för regionens trafiksystem.

Mina synpunkter

Stockholm och Stockholmsregionen växer i hög takt. För att klara de ökade transportbehoven måste transportsystemet fungera mer effektivt. Den gemensamma trafikledningsfunktionen genom Trafik Stockholm är och har varit en viktig del av ett välfungerande regionalt transportsystem i Stockholmsregionen.

Ett välfungerande transportsystem är en viktig förutsättning för en region som vill hävda sig i konkurrensen som ett internationellt centrum för högt specialiserad utbildning, utveckling och produktion.

Nya Trafik Stockholm kommer att vila på en utvecklad operativ trafikledning och hantering av serviceuppdrag, men också en partsgemensam arena där parterna samarbetar kring olika trafikprojekt. I och med att Nya Trafik Stockholm får ansvar både för trafikledningen och för samverkan rörande trafikprojekt skapas en kraftfull aktör som effektivt samverkar för att öka trafiksystemets funktionalitet.

Ett nytt avtal för Trafik Stockholm mellan Stockholms stad och Trafikverket är ett viktigt steg på vägen mot en effektivare trafikstyrning för att möta Stockholms och Stockholmsregionens framtida transportbehov.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Genomförandavtal Nya Trafik Stockholm
3. Nyttjanderättsavtal
4. Avtal avseende störningshantering inom Stockholms stad och Stockholms län

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Det är viktigt att SL ingår som en part i avtalet och som tillägg i syfte och mål för verksamheten bör anges att Trafik Stockholm även ska verka för att öka andelen kollektivtrafikresenärer.

Den statliga myndigheten Trafikanalys har i en rapport från 2011 "*Arbetspendling i storstadsregioner - en nulägesanalys*" (Rapport 2011:3) beräknat att resenärernas kostnad för förseningar och trängsel i stockholmsregionen är ca 6,3 miljarder kronor årligen. 0,8 miljarder av dessa avser biltrafiken. Kollektivtrafikresenärerna drabbas av tidsförluster som motsvarar 5,5 miljarder, dvs ca 87% av den totala kostnaden, fördelat på buss drygt 1,6 miljarder, tunnelbana och spårvagn nära 2,6 miljarder och "spår övrigt" nära 1,3 miljarder.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Avtal med Trafikverket gällande genomförandeavtal avseende Nya Trafik Stockholm samt därtill underliggande avtal gällande störningshantering och nyttjanderätt godkänns.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulla Hamilton

Ulrika Gunnarsson

ÄRENDET

Stockholms stad och Vägverket Region Stockholm träffade år 2000 ett avtal avseende gemensam vägtrafikledningscentral benämnd Trafik Stockholm. Avtalet ägde giltighet intill den 31 december 2010. Avtalet har därefter förlängts under åren 2011 och 2012 och föreslås nu ersättas av ett nytt avtal mellan Trafikverket Region Stockholm och Stockholms stad.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 7 februari 2013 följande.

1. Trafik- och renhållningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att godkänna genomförandavtal avseende Trafik Stockholm samt därtill underliggande avtal.
2. Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Daniel Helldén m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 januari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholmsregionens transportsystem förvaltas av flera huvudmän. De ojämförligt största aktörerna på de primära väg- och spårnäten är Trafikverket, SL och Stockholms stad men även Solna och Nacka är väghållare för leder som har regional betydelse. För arbetspendlare, transportörer och näringsliv är uppdelningen av ansvaret på olika huvudmän tämligen ointressant. Man vill ha ett sammanhängande välfungerande system som ger pålitliga och förutsägbara vardagsresor och det kräver ett samarbete som ger möjlighet till information och omläggning av resor vid trafikpåverkande händelser.

Ett väl fungerande transportsystem är en viktig förutsättning för en region som vill hävda sig i konkurrensen som ett internationellt centrum för högt specialiserad utbildning, utveckling och produktion. Stockholmsregionen växer kraftigt och trycket på transportsystemen ökar. Kapaciteten är på många ställen otillräcklig. För att delvis råda bot på detta pågår och planeras ett stort antal infrastrukturbyggen. Den nya kapaciteten kan dock inte tas i bruk förrän om 3-10 år samtidigt som byggena i sig medför temporära framkomlighetsstörningar. Till detta kommer att den befintliga infrastrukturen är åldrad, vilket gör det nödvändigt med omfattande underhålls- och renoveringsarbeten.

För att möta kommande utmaningar i trafiken i Stor-Stockholm, så behöver Trafik Stockholm utvecklas och utvidgas. Nya Trafik Stockholm kommer att vila på en utvecklad operativ trafikledning och hantering av serviceuppdrag, men också en partsgemensam arena där parterna samarbetar kring olika trafikprojekt. En partsgemensam styrelse tillsätts för att styra och leda Nya Trafik Stockholm. För trafikanterna i Stor-Stockholm är Nya Trafik Stockholm en aktör som ständigt och metodiskt arbetar för att säkerställa trafiksystemets funktion och hantera störningar på ett sådant sätt att konsekvenserna av störningarna blir så små och kortvariga som möjligt. För trafikanterna är det naturligt att vända sig till Nya Trafik Stockholms olika informationskanaler för att motta och lämna trafik- och störningsinformation. Verksamheten kommer att arbeta trafikslagsövergripande med väg- och spårtrafik samt gång- och cykeltrafik och hjälpa till att stödja resenärer och transportörer att göra smarta val i transportssystemet.

Parterna i förslaget till genomförandeavtal avseende Nya Trafik Stockholm är Stockholms stad och Trafikverket. SL, Solna och Nacka ska enligt avtalsförslaget erbjudas möjlighet att ingå som parter.

I och med att Nya Trafik Stockholm får ansvar både för trafikledningen och för samverkan rörande trafikprojekt skapas en kraftfull aktör som effektivt samverkar för att öka trafiksystemets funktionalitet. Nya Trafik Stockholm hjälper och stödjer parterna i arbetet med planering och genomförande av trafikprojekt. Nya Trafik Stockholm bygger på detta sätt en stor kompetens om regionens trafiksystems förutsättningar, behov och brister. Denna kompetens ställs till parternas förfogade och är med till att få fram ännu bättre beslutsunderlag.

Styrelsen för Nya Trafik Stockholm leder, styr och följer upp trafikledning, stadsplanering, samverkan i trafikprojekt och hantering av serviceuppdrag. Till Nya Trafik Stockholms styrelse knyts en partsgemensam beredningsgrupp som har i uppdrag, från styrelsen, att bereda förslag, följa upp projekt och återrapportera till styrelsen.

Konsekvenser

Respektive avtalspart behåller sitt väghållaransvar, men genom ett gemensamt avtal om trafikledning skapas goda förutsättningar för ett långvarigt samarbete runt regionala trafikfrågor. Gemensamt beslutar parterna vilka uppgifter som skall föras över till Nya Trafik Stockholm. Nya Trafik Stockholm blir på detta sätt en resurs som kan stödja och hjälpa avtalsparterna.

Enligt avtalsförslaget är grundprincipen att var part som ingår i samarbetet vid Trafik Stockholm ska bära sina egna kostnader samt att gemensamma kostnader ska fördelas i proportion till det totala utnyttjandet. Parterna har för avsikt att ta fram en kostnadsallokeringsmodell under första halvåret 2013, med avsikt att denna ska gälla från och med år 2014.

Intill dess att full överensstämmelse föreligger mellan faktisk kostnad och utfall i kostnadsallokeringsmodell ska kostnaderna fördelas genom en procentuell fördelning enligt tidigare gällande schablonmodell 75 % för Trafikverket och 25 % för Staden.

Kostnadsallokeringsmodellen är förberedd för att kunna ansluta fler parter till Nya Trafik Stockholm.

Detta avtal gäller till och med den 31 december 2022. Under förutsättning att avtalet godkännts av kommunfullmäktige i Stockholms Stad.

Underliggande avtal

Till huvudavtalet "Genomförandeavtal för nya Trafik Stockholm" tecknas två hängavtal. Ett avser nyttjanderätt till tekniska system och anläggningar i Trafik Stockholm. Det andra avser störningshantering (Vägassistans) inom Stockholms stad och län. Avtalen gäller till och med den 31 december 2022. Under förutsättning att avtalen godkännts av kommunfullmäktige i Stockholms Stad.

Nyttjanderättsavtal

Avtalet reglerar rätten till nyttjande av de tekniska system och anläggningar som finns vid Trafik Stockholm.

Kostnaderna fördelas så långt det är möjligt enligt en kostnadsallokeringsmodell som tas fram under första halvåret 2013, med avsikt att denna ska gälla från och med år 2014. Intill dess att full överenskommelse föreligger ska Stockholm stad utge en nyttjanderättsavgift om fyra hundra femtio tusen (450 000) kronor per kvartal. Den angivna avgiften gäller till dess att Styrelsen för Trafik Stockholm beslutar att avgiften ska fördelas enligt kostnadsallokeringsmodellen.

Avtal gällande störningshantering

Avtalet reglerar det gemensamma samarbetet gällande vägassistans. I störningshanteringen ingår vägassistansfordon, samt under viss tid av dygnet även bärgningsfordon. Vägassistans uppgift är att snabbt kunna ingripa ute på det högtrafikerade vägnätet i samband med trafikolyckor, fordonshaverier, hindrande föremål på vägbanan samt för patrullering av vissa förutbestämda sträckor. Verksamheten bedrivs inom i första hand ett område med en radie om ca femton (15) km från Stockholms centrum.

Kostnaderna fördelas så långt det är möjligt enligt en kostnadsallokeringsmodell som tas fram under första halvåret 2013, med avsikt att denna ska gälla från och med år 2014. Intill dess att full överenskommelse föreligger mellan faktisk kostnad och utfall i kostnadsallokeringsmodell ska kostnaderna fördelas genom en procentuell fördelning om:

- Trafikverket, sjuttiofem procent (75 %)
- Stockholm stad, tjugofem procent (25 %)

Trafikkontorets förslag

Trafikkontoret föreslår att trafik- och renhållningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att godkänna genomförandeavtalet avseende Trafik Stockholm samt underliggande avtal.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 februari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

En utveckling av Trafik Stockholm enligt föreslaget avtal är enligt stadsledningskontoret positivt och nödvändigt för att effektivt kunna möta nya utmaningar för regionens trafiksystem. Stadsledningskontoret ställer sig därmed positivt till såväl huvudavtalet som de två underliggande avtalen.

Liksom i nuvarande avtal behåller respektive avtalspart sitt väghållaransvar, men genom ett gemensamt avtal om trafikledning skapas goda förutsättningar för ett långvarigt samarbete runt regionala trafikfrågor. Gemensamt beslutar parterna vilka uppgifter som skall föras över till Nya Trafik Stockholm. Nya Trafik Stockholm blir på detta sätt en resurs som kan stödja och hjälpa avtalsparterna.

Den planerade inflyttningen för Trafik Stockholm till den nya samverkanscentralen är satt till augusti 2016. NCC har erhållit en markanvisning för nuvarande fastighet i Kristineberg. I avvaktan på flytten förhandlar fastighetskontoret med byggherren (NCC) om respit med tid och eventuellt någon form av kompensation. Det ska ställas mot de kostnader det skulle innebära att flytta Trafik Stockholm temporärt samt svårigheten att finna lämplig ersättningslokal under denna tid.

Flyttkostnaden för att flytta verksamheten vid den nuvarande lokaliseringen vid Kristineberg till den nya samverkanscentralen har i ett tidigt skede uppskattats till ca 10 mnkr.

Enligt avtalsförslaget är grundprincipen att var part som ingår i samarbetet vid Trafik Stockholm ska bära sina egna kostnader samt att gemensamma kostnader ska fördelas i proportion till det totala utnyttjandet. Det innebär att staden står för sin egen verksamhet, som exempelvis felanmälan och entreprenörskontakter för gator och torg (driftcentralen). Gemensamma kostnader, som till exempel lokaler och partsgemensamma verksamheter, kommer att fördelas enligt en kostnadsallokeringsmodell som ska tas fram för samtliga kostnader inom ramen för Nya Trafik Stockholm under 2013.

Intill dess att full överensstämmelse föreligger mellan faktisk kostnad och utfall i kostnadsallokeringsmodellen ska kostnaderna fördelas genom en procentuell fördelning enligt tidigare gällande schablonmodell, 75 procent för Trafikverket och 25 procent för staden. Det är samma princip som funnits i det avtal som nu löpt ut. Kostnadsallokeringsmodellen är förberedd för att kunna ansluta fler parter till Nya Trafik Stockholm.

Samma kostnadsprincip som ovan gäller även för avtalet gällande störningshantering, som är ett underliggande avtal som reglerar det gemensamma samarbetet gällande

vägassistans.

För Nyttjanderättsavtalet, som är ett underliggande avtal som reglerar rätten till nyttjande av de tekniska system och anläggningar som finns vid Trafik Stockholm, fördelas kostnaderna så långt det är möjligt enligt kostnadsallokeringsmodellen enligt ovan. Intill dess att full överenskommelse föreligger ska Stockholm stad utge en nyttjanderättsavgift om fyrahundrafemtiotusen (450 000) kronor per kvartal. Det är samma belopp som staden betalar i nuvarande avtal. Den angivna avgiften gäller till dess att styrelsen för Trafik Stockholm beslutar att avgiften ska fördelas enligt kostnadsallokeringsmodellen.

I och med det nya avtalet om Trafik Stockholm samt flytten till Samverkanscentralen kommer staden att binda upp sig på en del fasta kostnader som lokaler och gemensam utrustning. Staden har dock möjlighet att påverka budgeten för Trafik Stockholm varje år genom sin plats i Styrelsen för Trafik Stockholm.

Eventuella förändrade kostnader för staden i samband med det nya avtalet (inklusive underliggande avtal) samt flytt till samverkanscentralen får beaktas i budget.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avtal med Trafikverket gällande genomförandeavtal avseende Nya Trafik Stockholm samt därtill underliggande avtal gällande störningshantering och nyttjanderätt godkänns.

RESERVATIONER M.M.

Trafik- och renhållningsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Daniel Helldén m.fl. (MP) enligt följande.

Miljöpartiet anser det är viktigt att SL ingår som en part i avtalet och som tillägg i syfte och mål för verksamheten anges att Trafik Stockholm även ska verka för att öka andelen kollektivtrafikresenärer.